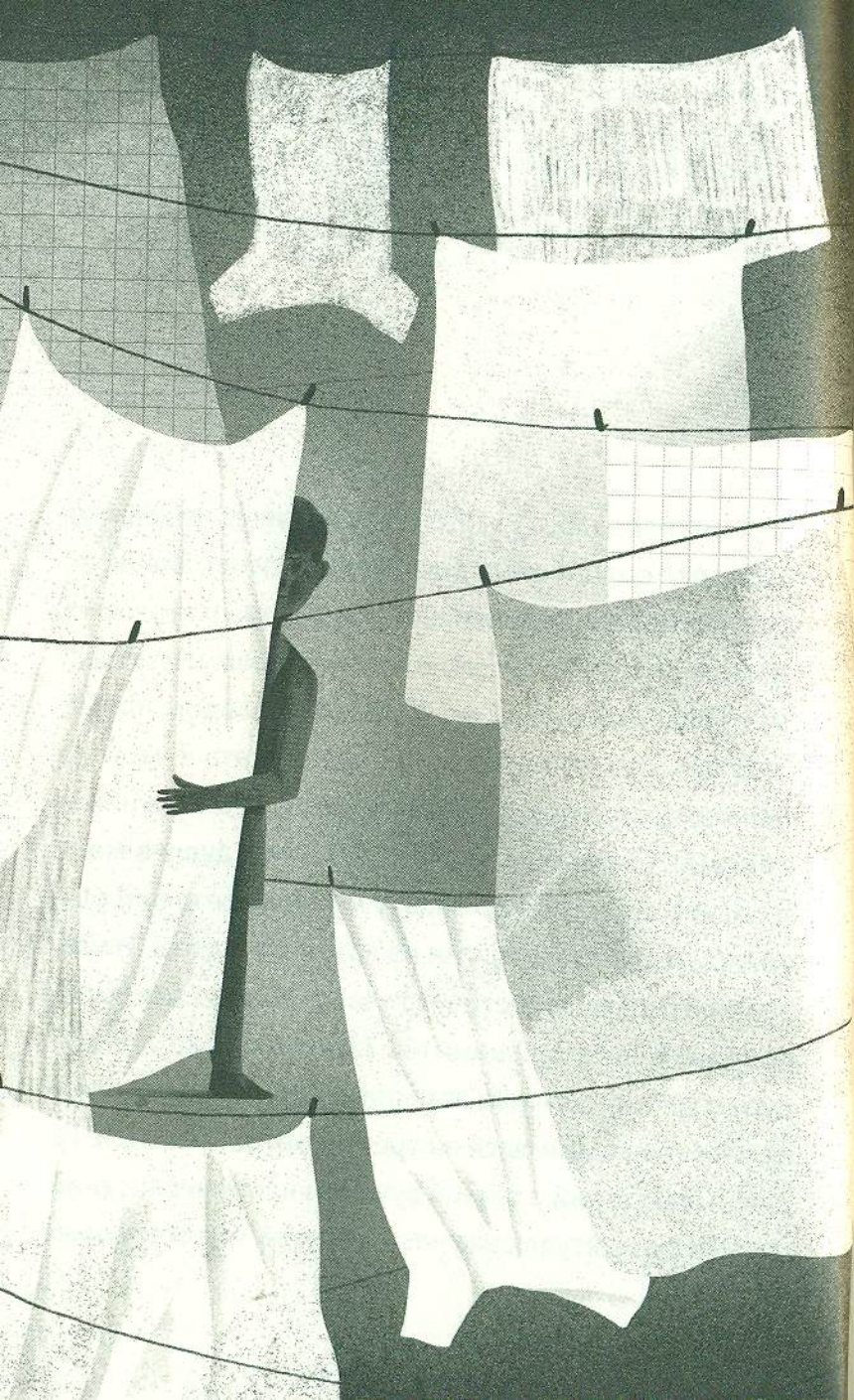

Моє життя почалось у гуртожитку. Не знаю, чи хоч у когось із вас є хоч якийсь досвід гуртожитку, але ні, не зрозумійте мене неправильно, я кажу про ті гуртожитки кінця 80-х — початку 90-х, в яких мешкали молоді сім'ї. Про гуртожитки, які надавали молодим професіоналам. Про ті, в яких була одна кімната й частина туалету/кухні, а душ в усьому будинку був спільний — у підвалі. Саме з тих часів підвального душу в мене особливе ставлення до запаху мокрого бетону й розмоклої дерев'яної решітки на кахляній підлозі. На дерев'яній решітці теоретично ковзаєш менше, але об неї постійно б'єшся пальцями ніг. Загалом цікаво: про той душ у гуртожитку я пам'ятаю тільки, як спускався донизу, а як знов піднімався на третій поверх — ніколи. Гадаю, я, закутаний у теплий рушник і напівзаколисаний парами душу, втуплював носа в мамину чи татову шию.

Біля входу в будинок, між кущами бузку, стояла лавочка, на якій завжди хтось сидів — незалежно від пори року. А як інакше! Безвилазно стирчати в закритому приміщенні нема ніякого сенсу, та й поговорити з кимось хотілося, чи принаймні всесвіт послухати. Приєднатися. Так вони роблять — люди з темряви.

Літо мені досі пахне свіжовипраною білизною, бо біля гуртожитку стояли *вешалкі* — геть безглуздий дерев'яний навіс, де постійно розвівалися білі простирадла, підковдри й сусідські нічні сорочки. Іншої білизни не пам'ятаю. Взагалі якось підозріло працює пам'ять... Але, мабуть, просто поміж ряди *вешалок* я пірнав тільки тоді, коли там сохнули саме простирадла й нічні сорочки. Але, напевно, прали й інший одяг... Ну хоч би й мій! Згодом сушити чисту білизну на *вешалку* виносили все рідше, бо траплялося, що її тирили. Тоді на якийсь час *вешалка* перетворилася на юнацьку курилку й місце розпивання пивка, де можна було також відносно успішно поцілуватися. Тепер *вешалки* нема. Вже давно нема! І гуртожиток більше не гуртожиток. А я живу в іншому місті. І мені 32 роки. Однак щоразу, коли приїжджаю до Цесиса та йду через двір із бузком і лавочкою, я почувуюся вдома, бо тут почалося моє життя.

— Гей, стій!

- Що таке?!
- Не чую Єкабса!
- Єкабсе? Мурчику!
- Цей моцик — геть ідіотська затія!
- Годі репетувати!
- Але там дорога! Єкабсе!
- Єкабсе?!
- Єкабсе, заради Бога, стій!

Не знаю, як я взагалі вижив — як ми вижили! Без шоломів і синтетичного гумового покриття на дитячих майданчиках. Але ось він я. Як і тоді — скочив на спину своєму, кажучи сучасною мовою, біговелу (чорному пластмасовому моцику), злетів вулицею Валдемара в бік вулиці Піебалґас. Вітер б'є в лице, світ блискотить мимо, повна свобода — згоден був на що завгодно, аби лиш поганяти...

«Єкабсе!!!» — прозвучало за моєю спиною так відчайдушно, що найбільше у світі мені захотілося, щоби мій моцик перетворився на літак і шугонув у небо, як ракета!.. Але натомість я гепнув ступнями об асфальт і зупинився. Все ж таки мої батьки незрячі.

У цьому нема нічого особливого. Просто так є. Так було завжди. Хтозна — може, біля великих вхідних воріт у цей світ хтось показував мені цей пункт номер X у договорі нерозбірливим шрифтом, але насправді

це неважливо. Важливо те, що завдяки їм я почувався особливим. Я! Особливим! Особливим, бо бачив у темряві.

Мала дитина пахне солодким щастям. Пахне довірою, потребами, якоюсь мірою навіть безпорадністю. Не знаю. Цукерками, звичайно. Мала дитина тепла й іноді липка, бо набігалася. Хоча Єкабс ніколи не бігав так, щоб аж голова мокра, — я довго не дозволяла йому отак просто ганяти, задерши голову. Але все це такі умовності.

Спочатку, звичайно, легко — спочатку головне слідкувати за диханням, потилицю помацати — чи не надто жарко, не надто холодно. Гарзд, так, спочатку треба було тримати його подалі від батька, щоб випадково не ліг зверху, але це... Ну, добре — пелюшки, так, є пелюшки і вони брудняться, але поки спить, тим часом все можна поробити. Тихенько. Тоді починає повзати — ти повзаєш поруч. Головне, щоб чиста підлога і щоб на риг не наткнувся потилицею, чи, не дай Боже, оком. Тоді починає до всього тягнутися, хапатися, хоче ходити, але не може без тебе. Зробили манежик. Потім починає ходити сам, але ще всього боїться. А тоді ніби — клац — і нема вже в нього ні страху, ні гальм, нічого, і ти як мама

можеш сподіватися тільки на молитви і свої чуття. Ти вчишся розрізняти, як він дихає, коли, наприклад, бреше, чи хвилюється, чи радіє. Нічого надприродного. Це так само, як навчитися смажити картоплю: нелегко, бо хочеться контролювати весь процес, але насправді не можеш — все ковзає, олія тріщить. Легше в такому разі кришити продукти й кидати в каструлю на суп. Порізвав, укинув, долив води, помішав — і готово. Наливай у миску та їж. Як знати, скільки наливати в миску? Перевірити пальцем! Скраєчку. Спочатку палець, звичайно, горить, пече, а тоді звикаєш. З дитиною так само. Перевіряй усе питаннями. Правилами. Тільки, щоб виміряти воду в чашці, придумали спеціальний пристрій, який чіпляєш на край посудини, і, коли вода доходить до його рівня, він пищить. У дітей такого пристрою немає, але життя через таку дрібницю не зупиняється.

Я хотіла дитину, для мене вона — щастя! Це завжди варто пам'ятати. З маленькою людиною треба намагатись усе обговорювати. Єкабс у цьому плані — справжнє щастя.

6